INNOVATSION PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA BO‘LAJAK SPORTCHI-MURABBIYLARDA DEONTOLOGIK KOMPETENTLIKNI RIVOJLANTIRISH

Xamrayev Baxtiyor Tuyiyevich
Buxoro davlat pedagogika instituti
mustaqil tadqiqotchisi
E-mail: mattixojiyeva@gmail.com
https://doi.org/10.5281/zenodo.23494152

Annotatsiya. Mazkur maqolada innovatsion pedagogik texnologiyalar asosida bo‘lajak sportchi-murabbiylarda deontologik kompetentlikni rivojlantirishning nazariy-metodik asoslari yoritilgan. Sport ta’limini modernizatsiya qilish sharoitida murabbiyning kasbiy tayyorgarligini takomillashtirish, uning axloqiy mas’uliyati, kasbiy burchni anglashi, sportchilar bilan samarali muloqot o‘rnatishi va murakkab pedagogik vaziyatlarda asoslangan qaror qabul qilish qobiliyatini rivojlantirish dolzarb masalalardan biri hisoblanadi. Tadqiqotda deontologik kompetentlikning mazmuni va tarkibiy qismlari tahlil qilinib, uni rivojlantirishda muammoli ta’lim, keys-stadi, rolli o‘yinlar, loyiha metodi, refleksiv yondashuv hamda raqamli ta’lim vositalarining pedagogik imkoniyatlari asoslab berilgan. Shuningdek, bo‘lajak sportchi-murabbiylarning kasbiy-axloqiy tayyorgarligini takomillashtirishga qaratilgan bosqichli metodik model taklif etilgan. Maqola natijalari innovatsion pedagogik texnologiyalarni sport mutaxassislarini tayyorlash jarayoniga maqsadli integratsiya qilish hamda deontologik kompetentlikni baholash mezonlarini takomillashtirish uchun nazariy asos bo‘lib xizmat qilishi mumkin.

Kalit so‘zlar: innovatsion pedagogik texnologiyalar, deontologik kompetentlik, bo‘lajak sportchi-murabbiy, sport pedagogikasi, kasbiy etika, kasbiy burch, axloqiy mas’uliyat, interfaol metodlar.

Аннотация. В статье изложены теоретико-методологические основы формирования деонтологической компетентности у будущих спортсменов-тренеров с использованием инновационных педагогических технологий. В условиях модернизации спортивного образования повышение уровня профессиональной подготовки тренера — включая развитие чувства этической ответственности, понимание профессионального долга, умение выстраивать эффективную коммуникацию со спортсменами и способность принимать обоснованные решения в сложных педагогических ситуациях — является актуальной задачей. В работе проанализированы содержание и компоненты деонтологической компетентности, а также обоснован педагогический потенциал таких методов и подходов, как проблемное обучение, кейс-метод, ролевые игры, проектный метод, рефлексивный подход и цифровые образовательные инструменты. Кроме того, предложена поэтапная методическая модель, направленная на совершенствование профессионально-этической подготовки будущих спортсменов-тренеров. Результаты исследования могут служить теоретической базой для целенаправленного внедрения

инновационных педагогических технологий в процесс подготовки специалистов в сфере спорта, а также для уточнения критериев оценки деонтологической компетентности.

Ключевые слова: инновационные педагогические технологии, деонтологическая компетентность, будущий спортсмен-тренер, спортивная педагогика, профессиональная этика, профессиональный долг, этическая ответственность, интерактивные методы.

Abstract. This article outlines the theoretical and methodological foundations for developing deontological competence in future athlete-coaches, based on innovative pedagogical technologies. In the context of modernizing sports education, enhancing a coach's professional preparation—including their sense of ethical responsibility, understanding of professional duty, ability to establish effective communication with athletes, and capacity to make well-founded decisions in complex pedagogical situations—is a pressing issue. The study analyzes the content and components of deontological competence and substantiates the pedagogical potential of problem-based learning, case studies, role-playing, the project method, a reflective approach, and digital educational tools for its development. Furthermore, a phased methodological model aimed at improving the professional-ethical preparation of future athlete-coaches is proposed. The findings of this article can serve as a theoretical basis for the purposeful integration of innovative pedagogical technologies into the training process for sports specialists, as well as for refining the criteria used to assess deontological competence.

Keywords: innovative pedagogical technologies, deontological competence, future athlete-coach, sports pedagogy, professional ethics, professional duty, ethical responsibility, interactive methods.

Kirish. Bugungi kunda oliy ta’lim tizimida mutaxassislarni tayyorlash jarayoni zamonaviy pedagogik texnologiyalarni joriy etish, ta’lim mazmunini amaliy faoliyat bilan uyg‘unlashtirish va kasbiy kompetensiyalarni rivojlantirishga yo‘naltirilmoqda. Jismoniy tarbiya va sport sohasida bu vazifalar alohida ahamiyatga ega, chunki sportchi-murabbiy faoliyati nafaqat sport natijalariga erishish, balki sportchilarning jismoniy, psixologik va ijtimoiy rivojlanishini ta’minlash bilan ham bog‘liq.

Murabbiy sportchilarning mashg‘ulot jarayonini tashkil etuvchi, ularning imkoniyatlarini baholovchi, musobaqalarga tayyorlovchi va kasbiy faoliyati davomida ko‘plab mas’uliyatli qarorlar qabul qiluvchi mutaxassisdir. Shu sababli undan sport texnikasi va metodikasini chuqur bilish bilan bir qatorda, kasbiy etika qoidalariga rioya qilish, sportchi shaxsini hurmat qilish, adolatli munosabatda bo‘lish, xavfsizlikni ta’minlash va o‘z faoliyati uchun mas’uliyatni his etish talab qilinadi.

Deontologik kompetentlik — bu bo‘lajak murabbiylarning kasbiy burch va axloqiy majburiyatlarni anglash, tegishli me’yorlarni amaliy faoliyatda qo‘llash, sportchilar huquq va manfaatlarini hisobga olish hamda pedagogik vaziyatlarda axloqiy jihatdan asoslangan qarorlar qabul qilishga tayyorligini ifodalovchi integrativ kasbiy sifatdir.

Mazkur kompetentlikni shakllantirishda an’anaviy ta’lim usullari muhim o‘rin tutadi. Biroq faqat ma’ruza va nazariy tushuntirishlar orqali kasbiy-axloqiy xulq-atvorni to‘liq rivojlantirish qiyin. Talaba nazariy bilimlarni real hayotga yaqin vaziyatlarda qo‘llashi, muammolarni mustaqil tahlil qilishi, qarorlarining oqibatlarini baholashi va o‘z faoliyatini

tanqidiy ko‘rib chiqishi zarur. Shu jihatdan innovatsion pedagogik texnologiyalar deontologik kompetentlikni rivojlantirishning muhim vositasi hisoblanadi.

Sport murabbiylarini tayyorlashda axloqiy qaror qabul qilishni o‘rgatish masalasi xalqaro tadqiqotlarda ham muhokama qilingan. Xususan, sport murabbiylari ta’limiga barqaror rivojlanish tamoyillarini integratsiya qilishga bag‘ishlangan tadqiqotda talabalarda murakkab fikrlash, vaziyatni har tomonlama baholash va axloqiy qaror qabul qilish ko‘nikmalarini rivojlantirishga e’tibor qaratilgan [1].

Shundan kelib chiqib, innovatsion pedagogik texnologiyalarni bo‘lajak sportchi-murabbiylarning kasbiy-axloqiy tayyorgarligiga tizimli joriy etish, ularning mazmuni va qo‘llash mexanizmlarini aniqlash muhim ilmiy-pedagogik vazifa hisoblanadi.

Tadqiqot metodlari. Maqolani tayyorlashda nazariy tahlil, ilmiy adabiyotlarni o‘rganish, qiyosiy tahlil, pedagogik umumlashtirish, tizimlashtirish va modellashtirish metodlaridan foydalanildi. Mazkur metodlar deontologik kompetentlik, innovatsion ta’lim texnologiyalari va sport murabbiylarining kasbiy tayyorgarligiga oid ilmiy qarashlarni o‘zaro bog‘liq holda ko‘rib chiqish imkonini berdi.

Nazariy tahlil asosida deontologik kompetentlikning asosiy tarkibiy qismlari belgilandi. Qiyosiy tahlil orqali an’anaviy va innovatsion ta’lim usullarining kasbiy-axloqiy tayyorgarlikdagi imkoniyatlari taqqoslandi. Tizimlashtirish metodidan pedagogik texnologiyalarni ta’lim maqsadlari bilan muvofiqlashtirishda, modellashtirish metodidan esa kompetentlikni rivojlantirish bosqichlarini ishlab chiqishda foydalanildi.

Mazkur maqola nazariy-metodik xarakterga ega. Unda maxsus tashkil etilgan tajriba-sinov ishlari yoki statistik tahlil natijalari keltirilmaydi. Shu bois taklif etilayotgan model va metodik tavsiyalarni amaliyotda tekshirish kelgusidagi empirik tadqiqotlarning vazifasi hisoblanadi.

Bo‘lajak sportchi-murabbiylarda deontologik kompetentlikni rivojlantirish jarayonini maqsadli tashkil etish uchun uning tarkibiy qismlarini aniqlash zarur. Maqolada quyidagi to‘rt komponentli tuzilma taklif etiladi:

Kognitiv komponent — kasbiy etika, pedagogik deontologiya, sport odobi, sportchilar huquqlari, mashg‘ulotlar xavfsizligi va murabbiyning kasbiy majburiyatlariga oid bilimlarni o‘zlashtirish.

Qadriyatli-motivatsion komponent — kasbiy burchni anglash, halollik, adolat, insonparvarlik, sportchi shaxsiga hurmat va mas’uliyat tamoyillariga sodiqlik.

Amaliy-faoliyat komponenti — axloqiy me’yorlarni kasbiy vaziyatlarda qo‘llash, nizolarni konstruktiv hal qilish, xolis qaror qabul qilish va sportchilar bilan samarali muloqot o‘rnatish.

Refleksiv-baholash komponenti — o‘z faoliyatini tahlil qilish, qarorlarining oqibatlarini baholash, xatolarni aniqlash va kasbiy xulq-atvorni takomillashtirish.

Ushbu komponentlar bir-birini to‘ldiradi. Kasbiy etika haqidagi bilimlar qadriyatli munosabat bilan mustahkamlanmasa, amaliy xulq-atvorga to‘liq aylanmasligi mumkin. Xuddi shuningdek, amaliy tajriba refleksiv tahlil bilan qo‘llab-quvvatlanmasa, talaba o‘z xatolaridan tegishli xulosa chiqarishda qiynalishi mumkin.

Innovatsion pedagogik texnologiyalarni tanlash mezonlari. Deontologik kompetentlikni rivojlantirishga qaratilgan texnologiyalar quyidagi mezonlar asosida tanlanishi lozim:

- kasbiy-axloqiy vaziyatlarni tahlil qilish imkoniyatini yaratishi;

- talabalarni faol fikrlash va mustaqil qaror qabul qilishga jalb qilishi;
- nazariy bilimlarni amaliy faoliyat bilan bog‘lashi;
- jamoaviy hamkorlik va muloqot ko‘nikmalarini rivojlantirishi;
- talabalarning individual xususiyatlarini hisobga olishi;

- **natijalarni kuzatish, tahlil qilish va baholash imkonini berishi.**

Mazkur mezonlar innovatsion texnologiyalarni faqat yangi vosita sifatida emas, balki aniq pedagogik maqsadga xizmat qiluvchi ta’limiy tizim sifatida qo‘llashni nazarda tutadi.

Nazariy-metodik tahlil natijasida innovatsion pedagogik texnologiyalar asosida bo‘lajak sportchi-murabbiylarda deontologik kompetentlikni rivojlantirishning o‘zaro bog‘liq yo‘nalishlari aniqlandi. Ular kasbiy-axloqiy bilimlarni shakllantirish, vaziyatli qaror qabul qilishni o‘rgatish, amaliy ko‘nikmalarni rivojlantirish va refleksiv faoliyatni tashkil etishni qamrab oladi.

Muammoli ta’lim texnologiyasining imkoniyatlari. Muammoli ta’lim talabalarning tayyor bilimlarni o‘zlashtirishi bilan cheklanmay, muammoli vaziyatni aniqlash, uning sabablarini tahlil qilish va maqbul yechimni mustaqil topishiga yo‘naltiriladi.

Sport pedagogikasida bunday vaziyatlar ko‘p uchraydi. Masalan, sportchi mashg‘ulot vaqtida kuchli charchoq yoki jarohat alomatlarini namoyon qilsa, murabbiy mashg‘ulotni davom ettirish va sportchi salomatligini himoya qilish o‘rtasida qaror qabul qilishi kerak. Bunda talaba vaziyatni sport natijasi, xavfsizlik, kasbiy burch va sportchining manfaatlari nuqtayi nazaridan tahlil qiladi.

Muammoli ta’lim jarayonida talabalarga quyidagi savollar berilishi mumkin:

- Vaziyatda qanday axloqiy muammo mavjud?
- Murabbiyning kasbiy majburiyatlari nimalardan iborat?
- Qaysi qaror sportchi salomatligi va qadr-qimmatini yaxshiroq himoya qiladi?
- Qabul qilingan qarorning qisqa va uzoq muddatli oqibatlari qanday bo‘lishi mumkin?

Bu metod talabalarning kasbiy vaziyatlarni tahlil qilish, dalillarni solishtirish va axloqiy jihatdan asoslangan qarorlar ishlab chiqish ko‘nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi.

Keys-stadi — muayyan kasbiy vaziyatni o‘rganish, uning muammolarini aniqlash va turli yechimlarni baholashga asoslangan interfaol ta’lim metodidir. U bo‘lajak sportchi-murabbiylarning nazariy bilimlarini amaliy vaziyatlar bilan bog‘lashda samarali vosita bo‘lishi mumkin.

Masalan, quyidagi keysdan foydalanish mumkin:

Vaziyat: musobaqa oldidan murabbiy ikki sportchidan birini asosiy tarkibga kiritishi kerak. Birinchi sportchining natijalari yuqori, biroq u mashg‘ulotlarda jamoa a’zolariga nisbatan hurmatsiz munosabatda bo‘ladi. Ikkinchi sportchi natijalar bo‘yicha biroz ortda, ammo intizomli va jamoaviy hamkorlikka tayyor.

Talabalar vaziyatni quyidagi yo‘nalishlarda tahlil qiladilar:

1. Sport natijasi va axloqiy xulq-atvor o‘rtasidagi munosabatni aniqlash.
2. Qaror qabul qilishda qaysi mezonlardan foydalanish kerakligini belgilash.
3. Sportchilarga nisbatan adolatli va shaffof munosabatni ta’minlash yo‘llarini ishlab chiqish.
4. Qarorning jamoa muhitiga ta’sirini baholash.

5. Tanlangan yechimni kasbiy va axloqiy jihatdan asoslash.

Keys-stadi jarayonida yagona tayyor javobni yodlashdan ko‘ra, qarorning asoslanganligi, sportchilar huquqlariga rioya qilinishi va ehtimoliy oqibatlarni hisobga olish muhimdir.

Rolli o‘yinlar va simulyatsiya texnologiyalari. Rolli o‘yinlar talabalarga kasbiy vaziyatlarni turli ishtirokchilar nuqtayi nazaridan ko‘rib chiqish imkonini beradi. Mashg‘ulotlarda talabalar murabbiy, sportchi, ota-ona, hakam yoki sport tashkiloti vakili rollarini bajarishlari mumkin.

Masalan, sportchining musobaqadagi natijasi past bo‘lgani sababli murabbiy va sportchi o‘rtasida kelishmovchilik yuzaga kelgan vaziyat modellashtiriladi. Talabalar muloqotni hurmat asosida olib borish, hissiyotlarni boshqarish, muammoni aniqlash va konstruktiv yechim topish usullarini sinab ko‘radilar.

Rolli o‘yinlardan so‘ng refleksiv muhokama tashkil etiladi. Unda quyidagi jihatlar baholanadi:

- suhbatdoshni tinglash va uning nuqtayi nazarini tushunish;
- haqorat va kamsitishdan xoli muloqot olib borish;
- vaziyatni xolis baholash;
- sportchi sha’ni va qadr-qimmatini hurmat qilish;
- kelishmovchilikni kasbiy me’yorlarga muvofiq hal etish.

Simulyatsiya texnologiyalari esa murakkab yoki real sharoitda takrorlash qiyin bo‘lgan vaziyatlarni xavfsiz ta’lim muhitida modellashtirish imkonini beradi.

Loyiha metodi talabalarni muayyan muammoni mustaqil o‘rganish, ma’lumot to‘plash, amaliy yechim ishlab chiqish va natijani taqdim etishga yo‘naltiradi. Deontologik kompetentlikni rivojlantirishda quyidagi loyihalar taklif etilishi mumkin:

- “Sportchi huquqlari va murabbiyning kasbiy majburiyatlari” mavzusida axborot materiallari tayyorlash;
- sport jamoasi uchun kasbiy-axloqiy xulq-atvor kodeksi loyihasini ishlab chiqish;
- mashg‘ulotlarda xavfsizlik va o‘zaro hurmat tamoyillarini mustahkamlash bo‘yicha tavsiyalar tayyorlash;
- sportda kamsitish va psixologik bosimning oldini olishga qaratilgan profilaktik dastur yaratish.

Guruhli loyihalarda talabalar vazifalarni taqsimlaydi, o‘zaro fikr almashadi va umumiy qarorga keladi. Bu jarayon kasbiy hamkorlik, mas’uliyat, o‘zaro hurmat va jamoaviy qaror qabul qilish ko‘nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi.

Raqamli ta’lim texnologiyalaridan foydalanish. Raqamli texnologiyalar deontologik kompetentlikni rivojlantirish jarayonini yanada interfaol va moslashuvchan tashkil etish imkonini beradi. Bunda elektron ta’lim platformalari, videovaziyatlar, onlayn munozaralar, raqamli portfoliolar va o‘z-o‘zini baholash vositalaridan foydalanish mumkin.

Videovaziyatlar orqali talabalarga murabbiy va sportchi o‘rtasidagi muloqot, musobaqa jarayonidagi nizolar yoki xavfsizlik talablariga rioya qilinmagan holatlar namoyish etiladi. Talabalar vaziyatni tahlil qilib, xatti-harakatlarning axloqiy jihatlarini aniqlaydilar va muqobil yechimlar taklif qiladilar.

Raqamli portfolio talabaning kasbiy-axloqiy rivojlanishini bosqichma-bosqich kuzatish uchun xizmat qilishi mumkin. Unga keyslar bo‘yicha tahlillar, refleksiv yozuvlar, loyihalar va pedagogik amaliyot davomida olingan xulosalar kiritiladi.

Biroq raqamli vositalardan foydalanishning o‘zi kompetentlik rivojlanganini anglatmaydi. Ularning samaradorligi ta’lim maqsadiga muvofiqligi, topshiriqlar sifati, o‘qituvchining yo‘naltiruvchi faoliyati va talabalarning mazmunli ishtirokiga bog‘liq.

Nazariy tahlil asosida deontologik kompetentlikni rivojlantirishning quyidagi bosqichli modeli taklif etiladi.

Birinchi bosqich — motivatsion-yo‘naltiruvchi bosqich. Talabalarda kasbiy burch, axloqiy mas’uliyat va sportchi shaxsiga hurmatning ahamiyati haqida tushuncha shakllantiriladi. Muammoli savollar, munozaralar va kasbiy vaziyatlar orqali mavzuga qiziqish uyg‘otiladi.

Ikkinchi bosqich — bilim va tahlil bosqichi. Talabalar kasbiy etika, pedagogik deontologiya, sport odobi, sportchilar xavfsizligi va kasbiy majburiyatlarga oid bilimlarni egallaydilar. Ma’ruza, interfaol topshiriqlar, keys-stadi va videovaziyatlar qo‘llanadi.

Uchinchi bosqich — amaliy-faoliyat bosqichi. Talabalar rolli o‘yinlar, simulyatsiyalar, loyihalar va pedagogik amaliyot orqali axloqiy me’yorlarni kasbiy vaziyatlarda qo‘llashni o‘rganadilar.

To‘rtinchi bosqich — refleksiv-baholash bosqichi. Talabalar o‘z qarorlarini tahlil qiladi, faoliyatidagi kuchli va takomillashtirilishi lozim bo‘lgan jihatlarni aniqlaydi hamda keyingi rivojlanish maqsadlarini belgilaydi.

Ushbu modelning mantiqiy ketma-ketligi quyidagicha ifodalanadi:

Motivatsiya → kasbiy-axloqiy bilim → amaliy qo‘llash → refleksiya va baholash.

Bosqichlar bir-biridan mutlaqo ajralgan emas. Ta’lim jarayonida ular o‘zaro takrorlanishi va bir-birini mustahkamlashi mumkin.

Deontologik kompetentlikning shakllanganlik darajasini aniqlash uchun quyidagi mezonlardan foydalanish taklif etiladi:

Mezon	Asosiy ko‘rsatkichlar	Baholash usullari
Kognitiv	Kasbiy etika, burch va majburiyatlarni bilish	Test, suhbat, yozma topshiriq
Qadriyatli-motivatsion	Adolat, halollik, hurmat va mas’uliyatga munosabat	Anketa, vaziyatli savollar, suhbat
Amaliy-faoliyat	Axloqiy qaror qabul qilish va muloqot olib borish	Keys-stadi, rolli o‘yin, amaliy kuzatuv
Refleksiv-baholash	O‘z faoliyatini tahlil qilish va takomillashtirish	Refleksiv esse, portfolio, o‘z-o‘zini baholash

Ushbu mezonlar asosida kompetentlik darajalarini tavsiflash mumkin. Boshlang‘ich darajada talaba kasbiy-axloqiy me’yorlarni qisman biladi, lekin ularni vaziyatlarda mustaqil qo‘llashda qiynalishi mumkin. O‘rta darajada talaba ko‘pchilik vaziyatlarda maqbul yechim topadi, ammo murakkab dilemmalarda qo‘shimcha yo‘naltirishga ehtiyoj sezadi. Yuqori darajada esa talaba qarorlarini kasbiy va axloqiy mezonlar asosida mustaqil asoslaydi, turli manfaatlarni hisobga oladi va o‘z faoliyatini muntazam tahlil qiladi.

Bu mezon va darajalar maqolada taklif etilgan nazariy-metodik konstruksiyadir. Ularni diagnostik vosita sifatida qo‘llashdan oldin validlik va ishonchlilik jihatidan tekshirish hamda amaliy tajriba orqali aniqlashtirish lozim.

Tadqiqot muhokamasi. Tahlil natijalari innovatsion pedagogik texnologiyalar deontologik kompetentlikni rivojlantirishda bilim berish, axloqiy mulohaza yuritish va amaliy ko‘nikmalarni shakllantirishni birlashtirish imkonini berishini ko‘rsatadi. Bunda texnologiyaning yangiligi emas, balki uning pedagogik maqsadga muvofiqligi va talabaning faol ishtirokini ta’minlashi muhim ahamiyat kasb etadi.

Muammoli ta’lim va keys-stadi talabalarning kasbiy vaziyatlarni tahlil qilish hamda qarorlarni asoslash ko‘nikmalarini rivojlantirishi mumkin. Rolli o‘yinlar muloqot va empatiyani mashq qilish imkonini bersa, loyiha metodi hamkorlik va jamoaviy mas’uliyatni kuchaytiradi. Raqamli vositalar esa vaziyatlarni qayta ko‘rib chiqish, materiallardan mustaqil foydalanish va refleksiv portfolioni yuritishga yordam beradi. Biroq mazkur metodlarning samaradorligi ularni maqsadli va izchil qo‘llashga bog‘liq.

Sport murabbiylarini axloqiy qaror qabul qilishga tayyorlashga bag‘ishlangan xalqaro tadqiqotlarda ham etikani o‘qitish mazmuni va metodikasini alohida ishlab chiqish zarurligi ta’kidlangan [2]. Bu holat deontologik kompetentlikni faqat umumiy axloqiy tushunchalar doirasida emas, balki sportga xos kasbiy vaziyatlar bilan bog‘liq holda rivojlantirish muhimligini ko‘rsatadi.

Tadqiqotning metodologik cheklovi shundaki, maqola nazariy tahlil va pedagogik modellashtirishga asoslangan. Taklif etilgan modelning amaliy samaradorligi, alohida texnologiyalarning ta’sir darajasi va talabalarning kompetentlik ko‘rsatkichlaridagi o‘zgarishlar empirik tajriba orqali aniqlanmagan. Shu bois kelgusida tajriba va nazorat guruhlari ishtirokida pedagogik tadqiqot o‘tkazish, dastlabki va yakuniy diagnostika natijalarini taqqoslash hamda tegishli statistik tahlillarni amalga oshirish maqsadga muvofiq.

Xulosa. Innovatsion pedagogik texnologiyalar asosida deontologik kompetentlikni rivojlantirish bo‘lajak sportchi-murabbiylarni nafaqat kasbiy vazifalarni bajarishga, balki sportchilar bilan axloqiy me’yorlarga asoslangan munosabatlarni o‘rnatishga, ularning huquq va manfaatlarini himoya qilishga ham tayyorlash imkonini beradigan istiqbolli pedagogik yo‘nalishdir.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Jumaboev A. Oliy ta’lim muassasalarida jismoniy tarbiya darslarini innovatsion pedagogik texnologiyalar asosida tashkil etish. 2021.
2. Education for Sustainable Development: Teaching Deliberation and Ethical Decision-Making in University Coach Education. Physical Education and Sport Pedagogy. 2021. DOI: https://doi.org/10.1080/21640629.2021.1899654
3. Jumanova I. Sport va jismoniy tarbiya pedagogikasida innovatsion metodlar. Maktabgacha va maktab ta’limi jurnali, 2025. DOI: 10.5281/zenodo.15814366
4. Kant, I. Groundwork of the Metaphysics of Morals. Translated and edited by Mary Gregor. Cambridge: Cambridge University Press, 1998.

5. Aristotle. Nicomachean Ethics. Translated by Terence Irwin. 2nd ed. Indianapolis: Hackett Publishing, 1999.
6. Yeldasheva G. Jismoniy tarbiya darslarida innovatsion pedagogik texnologiyalardan foydalanish. Ijtimoiy-gumanitar sohada ilmiy-innovatsion tadqiqotlar.
7. Karimov B.B. Jismoniy tarbiya va sport darslarida pedagogik texnologiyalar: zamonaviy yondashuvlar. Science and Society